

PERSBERICHT

6 september 2006

Laaggeletterdheid kost Nederland jaarlijks 537 miljoen

Als laaggeletterdheid structureel wordt aangepakt, levert dat de samenleving een besparing op van 537 miljoen euro per jaar. Daarbovenop heeft het uitbannen van laaggeletterdheid een welvaartseffect van 10 tot 22 procent van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Op uitkeringen kan de overheid 456 miljoen euro besparen, op de gezondheidszorg 61 miljoen en op het terrein van politie en justitie 19,5 miljoen. Dat schrijven Wim Groot en Henriëtte Maassen van den Brink van de Universiteit van Amsterdam in hun onderzoeksrapport *Stil vermogen* over de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid. Margreet de Vries, directeur van Stichting Lezen & Schrijven bood het vandaag aan minister Wijn van Economische Zaken aan.

'Beter onderwijs levert besparingen op voor de gezondheidszorg, politie en justitie', stellen Groot en Maassen van den Brink. Om de besparings- en welvaartseffecten te realiseren moet volgens hen dan ook veel worden geïnvesteerd in onderwijs.

Stichting Lezen & Schrijven gaat het onderzoek gebruiken om organisaties in de hele onderwijsketen te laten samenwerken zodat leerlingen taal- en rekenvaardiger van school af komen. Daarnaast moeten de 47000 voortijdig schoolverlaters in het beroepsonderwijs worden bereikt. De Vries: 'Als wij zeggen 'het gaat om mensen', als wij willen dat dit land beter wordt, als wij écht een samenleving zijn met ambitie én als wij het vertrouwen in elkaar en in Nederland willen verbeteren, dan kunnen wij, politiek, overheid, onderwijs en samenleving, onze ogen níet langer sluiten voor laaggeletterdheid.'

Arbeidsmarkt

Bijna 11 procent van de Nederlanders is laaggeletterd. Van de totale beroepsbevolking is circa zes procent laaggeletterd. Het meest komt laaggeletterdheid voor in de elementaire functies zoals schoonmakers en winkelbedienden. Hier is 18 procent van de werknemers laaggeletterd. Bijna 20 procent van de werknemers in elementaire beroepen kan niet voldoende rekenen. Ook mensen met werk op een landbouwbedrijf of in de bouw zijn relatief vaker laaggeletterd.

Opleidingsniveau

Hoe hoger de opleiding, hoe meer dit iemand tilt naar een hoger niveau van geletterdheid. Tot 45 procent van de mensen met alleen lagere school hebben moeite met lezen, schrijven of rekenen. Hoger onderwijs draagt voor 39 procent bij aan lees- en schrijfvaardigheid ten opzichte van iemand met een mbo opleiding of een lagere opleiding. Ook het opleidingsniveau van ouders is medebepalend: ouders met alleen lagere school hebben minder geletterde kinderen. Verder speelt leeftijd een rol. Wie lange tijd geen onderwijs heeft gevolgd, is minder vaardig in lezen en schrijven.

Inkomen

Het verlies aan arbeidspotentieel door laaggeletterdheid is groot. Van de laaggeletterden heeft 5% in het geheel geen eigen inkomen en meer dan 70% geen betaalde baan. Nog eens 18% hoort tot de 20% mensen met de laagste inkomens.

Eén op de vijf laaggeletterden is volledig werkloos. Daarentegen is slechts één procent van de rijkste mensen laaggeletterd.

Gezondheid en zorggebruik

Laaggeletterden voelen zich vaker niet gezond en zijn ook minder gezond. Ruim zes procent van de laaggeletterde mannen heeft een hartaanval gehad tegenover één procent van de hooggeletterden. Ook bij laaggeletterde vrouwen is de kans op een hartaanval relatief groter. Nagenoeg hetzelfde geldt voor andere ziekten, zoals hart- en vaatziekten, beroertes en diabetes. Zes procent van de laaggeletterde vrouwen heeft diabetes ten opzichte van 0,9 procent van de hoogstgeletterden. Laaggeletterden bezoeken relatief vaker een huisarts en een medisch specialist. Zij maken vaker gebruik van fysiotherapie en worden vaker opgenomen in een ziekenhuis.

Criminaliteit

Bijna de helft van de hooggeletterden rijdt weleens zwart in het openbaar vervoer. Belastingfraude, winkeldiefstal, stelen van de baas, verwisselen van prijskaartjes, heling en fietsen en geld stelen komen iets vaker voor onder laaggeletterden dan onder hooggeletterden. Lager geletterden maken zich vaker ooit schuldig aan een bedreiging, mishandeling of verwonding.

Uitkeringen

Bijna een kwart van de laagstgeletterde mannen heeft een wao uitkering ten opzichte van drie tot zeven procent van de hoogstgeletterden. Laaggeletterden ontvangen beduidend vaker een bijstandsuitkering.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Stichting Lezen & Schrijven, Diana Klever, 070 3022667 of 06 52711725